

Atodiad 2a

Achos Busnes Strategol Amlinellol Gogledd Cymru

Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol – Herio Perfformiad yn y Cyfnod Sylfaen Ionawr 2015

1. Yr Achos dros Newid

Mae dogfen ganllawiau Llywodraeth Cymru (Chwefror 2014) yn gwneud yr achos dros newid fel a ganlyn:

“Mae awdurdodau lleol yn cadw'r cyfrifoldebau statudol am ysgolion a gwella ysgolion. Seiliwyd y model cenedlaethol ar weledigaeth o gonsortia gwella ysgolion rhanbarthol a fydd yn gweithio ar ran awdurdodau lleol i arwain, trefnu a chydlynu gwelliannau ym mherfformiad ysgolion ac yn addysg ein pobl ifanc. Helpu'r rheini sy'n addysgu ein plant a'n pobl ifanc yw prif genhadaeth a diben ein consortia rhanbarthol. Yn y dyfodol, felly, eu swyddogaeth, nad yw'n agored i drafodaeth, fydd cefnogi ysgolion ac awdurdodau lleol gyda'u hymdrechion i:

- Wella deilliannau dysgu ar gyfer pob person ifanc;
- Sicrhau bod yr addysgu a'r dysgu a geir o safon;
- Cefnogi a galluogi arweinwyr ysgolion i arwain eu hysgolion yn well.”

Yn benodol o ran Herio Perfformiad yn y Cyfnod Sylfaen, mae'r ddogfen yn disgrifio'r amcanion strategol a ganlyn:

“Bydd cefnogaeth Cyfnod Sylfaen y Blynyddoedd cynnar yn cynnwys herio arweinwyr lleoliadau'r Cyfnod Sylfaen a chyd-drafod â phenaethiaid a darparwyr eraill i archwilio anghenion hyfforddi ac i gomisiynu a sicrhau ansawdd amrediad priodol o raglenni.”

2. Methodoleg

- Comisiynwyd Uned Rheoli Prosiectau Cyngor Gwynedd gan GwE i gynnal cyfweiliadau (wyneb i wyneb a dros y ffôn) efo'r swyddogion perthnasol ym mhob Adran Addysg yn ystod mis Rhagfyr 2014 gyda'r bwriad o ddeall y trefniadau cyfredol.
- Ar sail dogfen Ganllawiau Llywodraeth Cymru a thrafodaethau efo swyddogion yr Adran Addysg a GwE, aeth Uned Rheoli Prosiectau Gwynedd at i'w ddatblygu set o Opsiynau Strategol Generig (ochr â matrices sgorio a graddio) a ddefnyddiwyd fel sail ar gyfer dewis opsiwn a ffefrir yng nghyfarfod Grŵp Strategol Cyfarwyddwyr Addysg ar 16 Ionawr 2015.
- Papurau cefndirol i'w cael yn **atodiad 1**.

3. Dewid yr Opsiwn Strategol a Ffefrir

Nid oedd yr un o'r opsiynau generig a oedd wedi'u paratoi ymlaen llaw yn mynd i'r afael yn llawn â'r gofynion ar gyfer gogledd Cymru am y rhesymau a ganlyn:

- Fel y nodwyd yn ystod y cyfnod casglu gwybodaeth, nid yw tîm Ymgynghorwyr Her GwE yn cynnwys arbenigedd Cyfnod Sylfaen. Fodd bynnag, mae pob Ymgynghorwr Her GwE yn arbenigwr ar herio perfformiad mewn lleoliadau a gynhelir ac mae'r arbenigedd ar gyfer cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn yr Adrannau Addysg unigol (e.e. Swyddogion Hyfforddi Cyfnod Sylfaen).

- Ar gyfer lleoliadau nas cynhelir, mae'r Adrannau Addysg unigol yn herio perfformiad trwy gyfrwng y Tîm Athrawon 10%. Yng nghyd-destun y ddogfen canfod ffeithiau, mae termau megis "coetsio" a "chefnogi" yn gyfystyr â "herio" pan gânt eu defnyddio i ddisgrifio rôl y Tîm Athrawon 10%.

4. Yr Opsiwn Strategol a Ffefrir

Wedi i'r Grŵp Strategol Cyfarwyddwyr Addysg ystyried pob model posib yn ofalus, cynigwyd yr Opsiwn Strategol a ffefrir a ganlyn a chytunwyd arno

Herio Perfformiad

- Ar gyfer lleoliadau a gynhelir, mae'r trefniadau presennol (trwy gyfrwng ymweliadau blynyddol 1, 2 a 4 GwE) yn gadarn ac wedi'u halinio'n llawn efo'r Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol.
- Fodd bynnag, cydnabyddir nad yw herio perfformiad yn annibynnol mewn lleoliadau nas cynhelir o fewn rhaglen waith GwE ar hyn o bryd. Mae gwaith pellach ar hyn ar waith fel rhan o Raglen Tair Blynedd GwE; felly, nid yw'n rhan o ymateb gogledd Cymru i'r Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol. Mae'n werth nodi hefyd nad yw'n glir yn nogfennau canllaw Llywodraeth Cymru a yw'n bwriadu cynnwys herio perfformiad mewn lleoliad nas cynhelir yn y Model Cenedlaethol.

Archwilio, Comisiynu a Sicrhau Ansawdd Rhaglenni Hyfforddi Cyfnod Sylfaen

- Mae Adrannau Addysg a lleoliadau unigol a gynhelir i barhau i adnabod anghenion hyfforddi a darparu cyfleoedd hyfforddi ar gyfer staff Cyfnod Sylfaen
- GwE i barhau i herio Adrannau Addysg ar sut y meant yn adnabod anghenion hyfforddi a chyflwyno cyfleoedd hyfforddi
- Fodd bynnag, o ganlyniad i'r trefniadau newydd ar gyfer alldalu a gostyngiadau arfaethedig yn lefelau Grant y Cyfnod Sylfaen ar gyfer 2015/16, bydd GwE a'r Adrannau Addysg yn datblygu ac yn cyflwyno cyfleoedd hyfforddi statudol ar draws yr hybiau

5. Adnabod Risgiau Gweithredu

Risg	Categori Risg	Lliniaru
Efallai na fydd yr opsiwn a ffefrir yn llwyddo i fodloni graddfa ddisgwyliedig y newidiadau (fel y nodir yn y canllawiau)	Canolig	Trafodaethau cychwynnol efo Geraint Rees, Llywodraeth Cymru, 20 Ionawr 2015
Potensial am anghysondeb wrth gomisiynu rhaglenni hyfforddi (ac felly perfformiad) ar draws y rhanbarth – o gofio y bydd Adrannau Addysg yn dal yn gyfrifol am gomisiynu	Isel	Bydd Tîm Ymgynghorwyr Her GwE yn parhau i archwilio a sicrhau ansawdd y rhaglenni hyfforddi yn ystod Ymweliadau Blynyddol 1, 2 a 3

6. Adnabod Costau ac Adnoddau Ychwanegol ar gyfer Newid

Gweithgaredd	Cyfrifoldeb	Cyllideb
Adnabod a datblygu blaenoriaethau hyfforddi rhanbarthol a chyfleoedd sy'n gydnaws â'r cyllidebau sydd ar gael	Tîm Rheoli GwE a Grŵp Strategol Cyfarwyddwyr Addysg	Dim – busnes fel arfer

7. Y Camau Nesaf

Cyflwynir yr Opsiwn Strategol a Ffeirir uchod yng nghyfarfod nesaf Grŵp Strategol Cyfarwyddwyr Addysg ar 30 Ionawr 2015 i'w ystyried ymhellach, cyn mynd at i'w ddatblygu achos busnes a chynlyn gweithredu manwl mewn ymgynghoriad â Llywodraeth Cymru.